

BILDANDE AV NATURRESERVATET YTTRE STORBERGET I BODENS KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Yttre Storberget. Lantmäteriets slutliga inmätning av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet möjliggöra naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklingsmarker och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av främmande trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn: Yttre Storberget
Kommun: Boden
Lägesbeskrivning: 7 km N om Valvträsk
Area: ca 93 ha
Fastigheter och ägare: Fligglanden 1:2 (del av), Sveaskog
Sameby: Gällivare

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga väg eller led.
6. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
7. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.
8. Inplantera växt- eller djurart.
9. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
10. Framföra motordrivna fordon.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstom.
13. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel.

2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Före underhållsåtgärder utförs ska samråd ske med Länsstyrelsen.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttagas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttagas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, exempelvis åtgärder för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, döda eller bortföra ryggradsdjur. Störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttagas för att undvika skador på mark och vegetation.
2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de publicerades i länets författningssamling. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB gäller omedelbart.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area: ca 93 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 78 ha, varav produktiv skog ca 67 ha
Vatten ca 4 ha
Hällmark ca 11 ha

Yttre Storberget ligger 7 km norr om byn Valvträsk i norra delen av Bodens kommun. Området består av de södra och östra delarna av Yttre Storberget (278 m ö h). Berget är ett kalottberg där toppen ligger ovan högsta kustlinjen och sluttningarna uppvisar tydliga spår efter havets svallningar. Här finns kalspolade hållar och på flera ställen är marken ursvallad och stenig. Berggrunden i området domineras i den västra delen av basiska vulkaniska bergarter och i öster av sura bergarter, främst granit. Jordtäcket utgörs av morän.

Skogarna på berget är kraftigt brandpräglade och av brandspåren att döma har reservatet berörts av minst tre bränder under de senaste 300 åren. Bränderna har skapat en stor mosaik av olika brandpräglade skogsbestånd i området. I reservatet finns alltifrån täta, självgallrande stavatallskogar, via magra hällmarkstallskogar till frodiga lövbrännemiljöer och högproduktiva, lövrika barrblandskogar. Påverkansgraden är generellt låg i området, även om spår av äldre tiders dimensionsavverkning och plockhuggning med yxa och timmersvans förekommer i varierande grad. Spår av modernt skogsbruk saknas helt och skogen har trots de äldre uttagen behållit många av de karaktärer som kännetecknar brandpräglade naturskogar. I många bestånd förekommer t ex brandljud allmänt i överståndare av både tall, gran och vårtbjörk.

Marktypen i reservatet utgörs till stor del av frisk ristyp, som i områden med rörligt markvatten ofta får inslag av både låg- och högorter. Bland intressanta arter i dessa miljöer märks t ex trolldruva, liljekonvalj, strutbräken och tolta. På sälgar i reservatet kan man finna både lunglav och dofticka, och på asp förekommer bl a stiftgelélav och liten aspgelélav. På lågor av lövträd förekommer arter som gytttrad taggsvamp och finporing medan t ex fläckporing noterats på tallågor i området.

Den senaste skogsbranden som drog fram genom skogarna på Yttre Storberget inträffade 1933 och spåren efter denna är fortfarande tydliga i stora delar av reservatet. Branden skapade bl a den frodiga, urskogsartade lövbränna som man finner i reservatets östra del. Skogen här domineras helt av lövträd som vårtbjörk, asp och säl. Bestånden är ofta stamtäta och självgallring pågår, vilket också medför att tillgången på död lövved är god. Överståndare av tall, gran, asp och vårtbjörk förekommer i varierande grad och

brandljud förekommer i samtliga trädslag. Brandspår förekommer även i form av kolade stubbar och gamla, grova tallågor. Många av stubbar är kolade på ovensidan, vilket visar att avverkningen skett innan den senaste branden 1933.

I andra delar av reservatet har branden resulterat i mycket täta bestånd av klen, senvuxen och ofta självgallrande stavatallskog. Sådana miljöer finner man bl a på den branta nordvästsluttningen, där den pågående självgallringen resulterat i en mycket stor tillgång på död ved. Det mesta är klena, senvuxna träd men här finns också en del grova tallågor, både lumpbitar efter dimensionsavverkning och naturliga lågor från grova, gamla tallar som fallit i samband med den senaste branden. I beståndet förekommer även större vårtbjörkar och i en torrfura noterades hela fem brandljud.

I nordost finns ett stenigt, blockigt och brant svallat område. Här är det tallskog i 150-års åldern som dominerar, men flera tallar med åldrar på omkring 300 år finns också. På gammeltallarna hittas brandljud och beståndet beräknas ha eldhärjats för cirka 200 år sedan. Tillgången på död ved är god, då som lågor, vindfällan, högstubbar samt flera stora torrfuror. På marken växer mestadels frisk blåbärstyp.

Länsstyrelsens bedömning

Yttre Storberget är ett välbevarat skogsområde med stor variation av värdefulla, naturliga skogsmiljöer som tillsammans bildar ett område med mycket höga naturvärden. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Yttre Storberget uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Yttre Storberget är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498. Överenskommelsen ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Beslutet har föregåtts av samråd med Bodens kommun som inte har något att erinra.

Förslaget har också remitterats till Försvarsmakten, SGU, Bergstaten och Skogsstyrelsen. Av dessa har Skogsstyrelsen och Försvarsmakten angett att de inte har något att erinra mot förslaget. Bergsstaten har avstått från att svara. SGU anger i sitt yttrande att området bedöms vara intressant för prospektering och de anser att det av föreskrifterna för naturreservatet ska framgå att prospektering är tillåten. Länsstyrelsen finner dock inte skäl att ändra de föreslagna reservatsföreskrifterna med anledning av synpunkterna som SGU framfört. SGU har även i sitt yttrande givit värdefull information om berggrunden i området.

Markägaren Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Sveaskog anger i sitt yttrande att mer utrymme bör lämnas för naturvårdande skötsel av naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer att beslutet redan ger tillräckliga möjligheter för naturvårdande skötsel och finner därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av Sveaskogs synpunkter.

Gällivare sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Samebyn anger i sitt yttrande att de inte har någon erinran så länge inte reservatet inskränker renskötselrätten.

Naturskyddsföreningen i Norrbotten har i en skrivelse till Länsstyrelsen tillstyrkt reservatsbildningen.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

7 (7)

Datum
2009-12-08

Diarienummer
511-9697-09

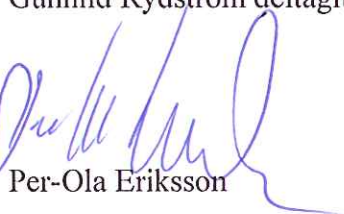
NVR ID
NR2014844

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson, efter föredragning av naturvårdshandläggare Sara Backéus. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för naturvårdsenheten Ronny Edin, länsassessor Fredrik Hannu och antikvarie Gunhild Rydström deltagit.

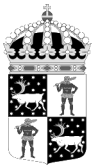
Per-Ola Eriksson

Sara Backéus

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-9697-09

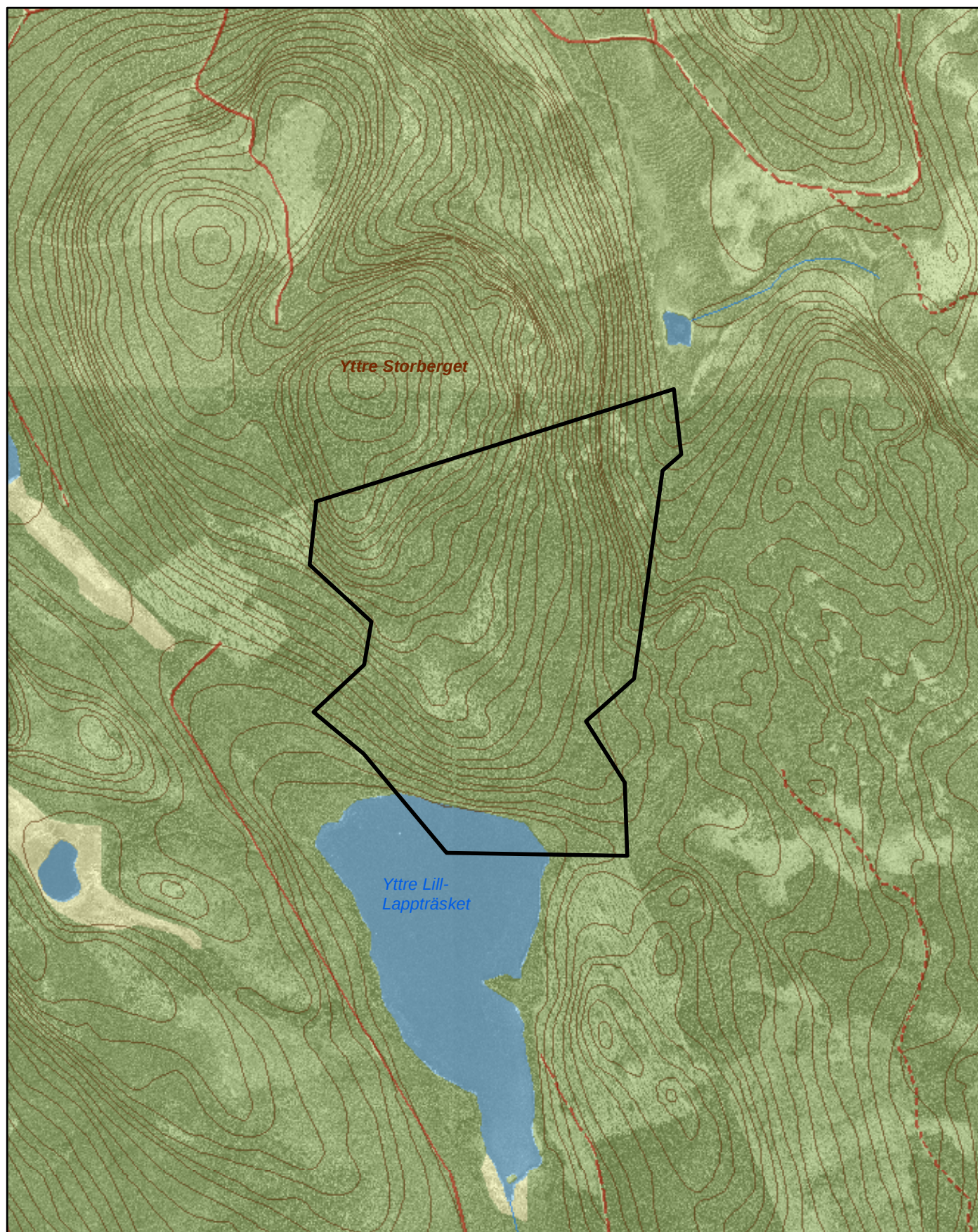
NR2014844

Bilaga 1

Naturreseptatet Yttre Storberget

Area ca 93 ha

Skala 1:15 000

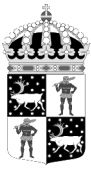

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Gräns för naturreseptatet

0 0,5 1 kilometer

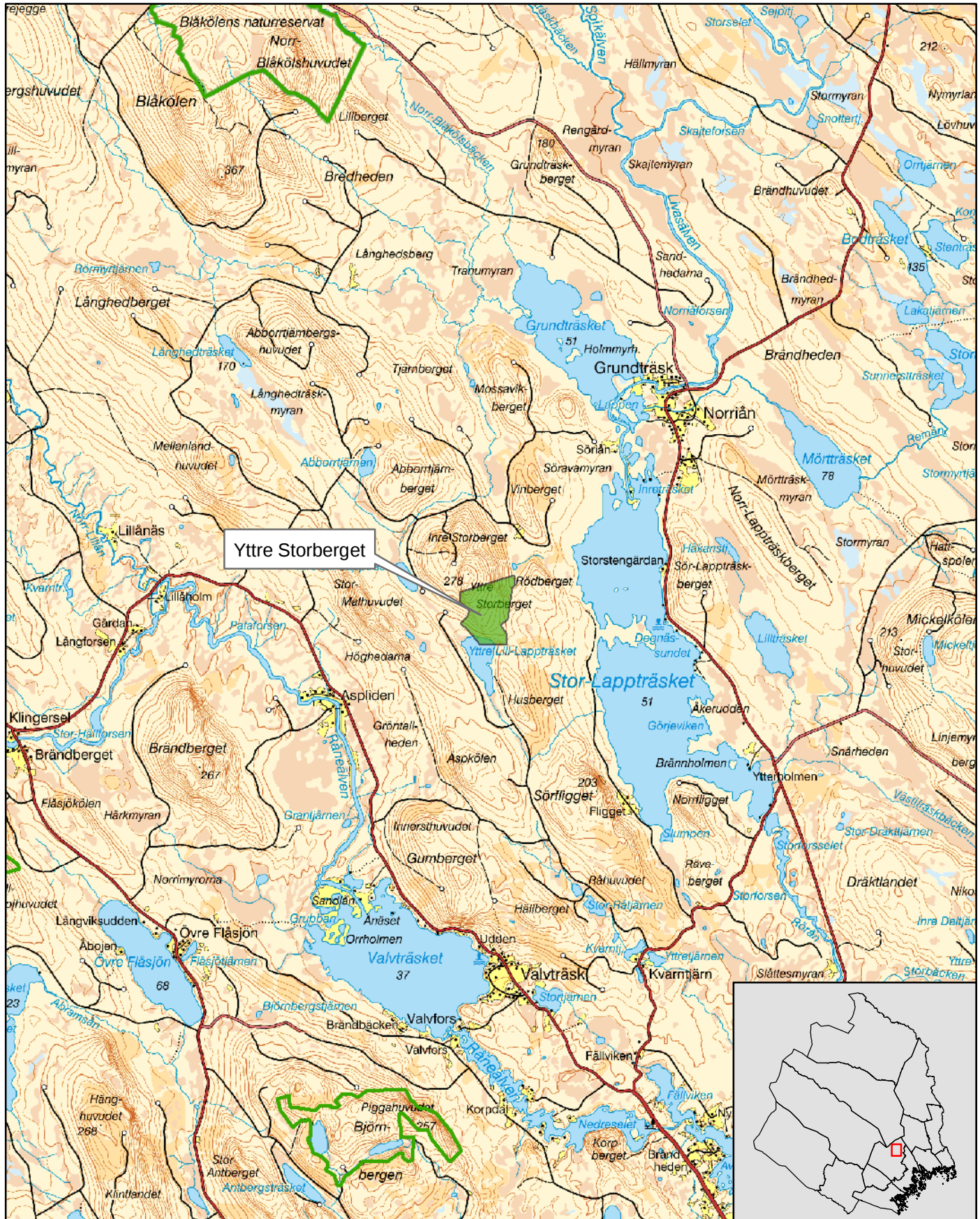

Naturreservatet Yttre Storberget

Bodens kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

- Naturreservatet Yttre Storberget
- Andra naturreservat

0 1 2 3 4 5 6 7 Kilometer

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET YTTRE STORBERGET I BODENS KOMMUN

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-9697-09.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploatering och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklingsmarker och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av främmande trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

NATUR

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Utvecklings- och arronderingsmark skog

Eventuella skötselåtgärder i områdets utvecklings- och arronderingsmarker bör utredas och tas upp vid en revidering av skötselplanen. Tillsvdare ska dessa områden fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog.

Brand

Då skogen i området har en brandpräglad karaktär bör spontant uppkommen brand få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp så som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör undvikas.

GRÄNSER

Naturresevatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter Lantmäteriets inmätning.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

Naturresevatet planeras att utvidgas i norra delen. Ingen informationstavla bör sättas upp förrän utvidgningen är genomförd.

Aktuell information om naturresevatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-12-08

Bilaga 4

Diarienummer
511-9697-09

NVR ID
NR2014844

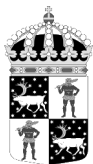
3 (3)

SAMMANFATTNING AV PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter Lantmäteriets inmätning
Revidering av skötselplan	Senast 2019/2020
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilaga:

- A. Karta
- B. Artlista

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-9697-09

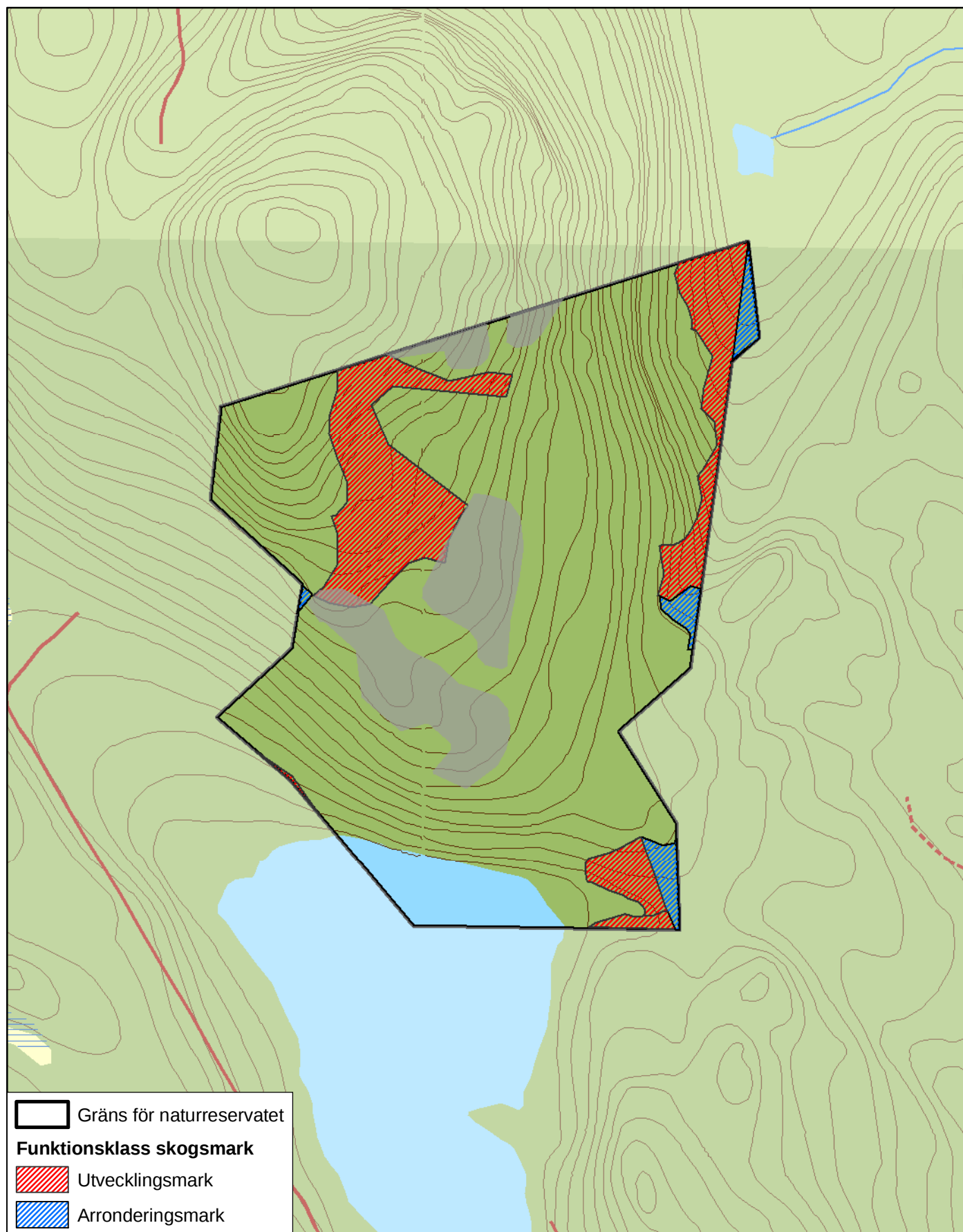
NR2014844

Bilaga A

Naturreseptatet Yttre Storberget

Avgränsning och funktionsklasser

Skala 1:10 000

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 0,5 1 kilometer

Artlista naturreservatet Yttre Storberget

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Bergslok	<i>Melica nutans</i>	-
2.	Ekbräken	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	-
3.	Hultbräken	<i>Phegopteris connectilis</i>	-
4.	Jungfru Marie nycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i>	-
5.	Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	-
6.	Majbräken	<i>Athyrium filix-femina</i>	-
7.	Nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>	-
8.	Röd trolldruva	<i>Actaea erythrocarpa</i>	VU
9.	Skogsnäva	<i>Geranium sylvaticum</i>	-
10.	Stenbär	<i>Rubus saxatilis</i>	-
11.	Strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	-
12.	Tolta	<i>Cicerbita alpina</i>	-
13.	Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT
14.	Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
15.	Kranshakmossa	<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>	-
16.	Doftticka	<i>Haploporus odorus</i>	VU
17.	Finporing	<i>Ceriporiopsis pannocincta</i>	NT
18.	Fläckporing	<i>Antrodia albobrunnea</i>	VU
19.	Gräddporing	<i>Skeletocutis lenis</i>	VU
20.	Gyttrad taggsvamp	<i>Creolophus cirrhatus</i>	-
21.	Liten aspgelélav	<i>Collema curtisporum</i>	VU
22.	Stiftgelélav	<i>Collema furfuraceum</i>	NT
23.	Vaddporing	<i>Anomoporia kamtschatica</i>	NT
24.	Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	VU

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2005. EN= Starkt hotad VU=Sårbar, NT=Missgynnad.

Källa
Länsstyrelsen översiktliga inventering, 2009